

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 24Sa/10/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6022200327
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Štoffová
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2023:6022200327.1

Rozhodnutie

Správny súd v Banskej Bystrici, v konaní pred sudkyňou JUDr. Darinou Štoffovou, vo veci žalobcu: mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX C. XXX, t.č. bytom XXX XX D. E. XXX, zastúpený zákonnou zástupkyňou F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX C. E. XXX, t.č. bytom XXX XX D. E. XXX, právne zastúpený: Mgr. Martin Jankovič, advokát, Železničná 257/19, 050 01 Revúca, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností Banská Bystrica, Trieda SNP 75, 974 89 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US5/SSVODPPKPC/SOC/2022/4523/VAL zo dňa 30.03.2022 (v záhlaví rozhodnutia nesprávne uvedený dátum 30.03.2021), takto

r o z h o d o l :

r o z h o d o l :

Rozhodnutie žalovaného - Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností Banská Bystrica, č. UPS/US5/SSVODPPKPC/SOC/2022/4523/VAL zo dňa 30.03.2022 z r u š u j e a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný j e p o v i n n ý v plnom rozsahu nahradiť žalobcovi dôvodne vynaložené trovy konania a zaplatiť ich v lehote 20 dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bude určená ich výška. Výška trov konania bude určená samostatným rozhodnutím, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

Administratívne konanie

1. Žalobcovi bol rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno č. BR1/OPPNKŤZPaPČ/SOC/2017/15327-5 zo dňa 04.04.2017 priznaný peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla (ďalej aj „peňažný príspevok“) v zmysle § 14 v spojení s § 38 zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom a účinnom v čase vydania rozhodnutia.

2. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno (ďalej aj „prvostupňový orgán“) rozhodnutím BR1/OPPNKŤZPaPČ/SOC/2021/11650-21 zo dňa 22.11.2021 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) podľa § 38 ods. 1 písm. b) bod 2 a § 45 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom a účinnom v čase vydania rozhodnutia (ďalej aj „zákon č. 447/2008 Z.z.“) žalobcovi s účinnosťou od 01.11.2021 odňal uvedený peňažný príspevok. Peňažný príspevok bol odňatý po opätovnom posúdení zdravotného postihnutia žalobcu a vydaní nového komplexného posudku č. BR1/OPPNKŤZPaPČ/SOC/2021/11854 zo dňa 20.10.2021. Podľa tohto komplexného posudku je miera funkčnej poruchy žalobcu 50 %

(nezmenená) a považuje sa za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, avšak žalobca je podľa posudku prevažne samostatne mobilný, ortopedické pomôcky nepoužíva a posudkový lekár na základe nových doložených lekárskeho nálezov konštatoval, že pri miernom neurologickom postihnutí už nie je považovaný za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom (§ 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z.z.). Rovnako ho nemožno považovať za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá spĺňa podmienky pre navrhnutie peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla v zmysle § 14 ods. 10 zákona č. 447/2008 Z.z. Keďže sa v priebehu mesiaca október 2021 zmenili skutočnosti rozhodujúce pre trvanie nároku na opakovaný peňažný príspevok, prvostupňový orgán konštatoval, že je potrebné predmetný peňažný príspevok s účinnosťou od 01.11.2021 odňať a jeho výplatu od 01.11.2021 zastaviť.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu podal žalobca v zastúpení zákonnou zástupkyňou odvolanie, o ktorom rozhodol žalovaný rozhodnutím č. UPS/US5/SSVODPPKPC/SOC/2022/4523/VAL zo dňa 30.03.2022 (na písomnom vyhotovení rozhodnutia uvedený nesprávny dátum 30.03.2021) tak, že odvolanie zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“). Podľa komplexného posudku zo dňa 21.03.2022 sa žalobca sice naďalej považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, avšak už nie je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ani nespĺňa podmienky podľa § 14 ods. 10 zákona č. 447/2008 Z.z. Podkladom pre vypracovanie komplexného posudku bol lekárske posudok posudkového lekára ústredia zo dňa 08.03.2022 (posudkový záver zo dňa 16.03.2022). Posudkový lekár pri posudzovaní zdravotného stavu žalobcu vychádzal z odborných lekárskeho nálezov, a to psychiatrického vyšetrenia zo dňa 03.12.2021 a 03.02.2022, psychologického vyšetrenia z 12.07.2021 a 16.12.2021, z neurologického vyšetrenia zo dňa 28.09.2021 a 26.11.2021. Posudkový lekár uviedol, že rozhodujúcim ochorením pre určenie miery funkčnej poruchy žalobcu je detská mozgová obrna. Žalobca je žiakom základnej školy, je integrovaný, má asistenta. Podľa objektívneho vyšetrenia je žalobca bradypsychickejší, končatiny sú akrálne s miernym hypertonusom, skrútené má Achillove šľachy. Chôdza je mierne paraparetická, drep nespraví, uvádzané je občasné špičkovanie. V neurologickom náleze je dokumentovaná mikrocefália, ľahká kvadruspasticitá, dyspraxia a mentálna retardácia mierneho stupňa. Bol vyšetrený psychiatrom, ktorý uvádza, že maloletý objektívne kontakt nadviaže, neadekvátne sa smeje, verbálny prejav je chudobný, pozornosť je oslabená so zníženou koncentráciou, je dokumentovaná emočná afektívna labilita, sociálna emočná nezrelosť, ťažkosti s adaptáciou v kolektíve. Podkladom posudkového záveru (v komplexnom posudku) bolo aj zisťovanie sociálnych dôsledkov zdravotného postihnutia žalovaným dňa 09.02.2022, ktoré bolo z dôvodu zamedzenia šírenia COVID-19 vykonané telefonicky s matkou maloletého žalobcu. Matka žalobcu uviedla, že čím je syn starší, tým je jeho mobilita horšia, sice prejde, ale sa potkýna. Po schodoch prejde pridriavajúc sa zábradlia a v sprievode matky, po rovine podľa vyjadrenia matky prejde päť metrov, ťažkosti má s ľavou dolnou končatinou, ktorú ťahá za sebou. Žalovaný konštatoval, že po komplexnom posúdení zdravotného stavu na základe predložených lekárskeho nálezov žalobca nemá preukázané zdravotné ťažkosti, pri ktorých by bola preukázaná ťažká porucha mobility, duševná porucha s často sa opakujúcimi prejavmi agresivity, ani ťažká porucha zvieráčov. Žalovaný uviedol, že žalobca je schopný na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní jeho prirodzenej dôstojnosti premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy a späť, nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej dopravy, preto nespĺňa kritériá § 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z.z. a nie je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Žalovanému sa neposkytuje ani akútna onkologická liečba, ani udržiavacia liečba pri hematologickom ochorení, ani nie je zaradený do chronického dialyzačného ani transplantáčného programu. Žalovaný konštatoval, že žalobca je bez popisu ťažkej poruchy mobility (chôdza je mierne paraparetická), ľahká kvadruspasticitá, chodiaci samostatne, podľa psychológa a psychiatra je uvedený stav bez prejavov agresivity (poruchy správania sú uvádzané len matkou), bez poruchy zvieráčov, a preto nie je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom.

Žaloba

4. Správnu žalobou doručenou v zákonnej lehote sa žalobca v zastúpení zákonnou zástupkyňou domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného ako aj rozhodnutia orgánu verejnej správy prvého stupňa, ich zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie pre porušenie § 191 ods. 1 písm. c) až g) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“). Namietá, že orgány verejnej správy nepostupovali správne, vychádzali z nedostatočných podkladov, podklady, z ktorých vychádzali boli rozporuplné, vec bola nesprávne právne posúdená, rozhodnutia sú nepreskúmateľné. Závery žalovaného opierajúce sa o lekárske správy z 12.07.2021 a 28.09.2021 a o komplexný posudok nekorešponujú s ďalšími absolvovanými vyšetreniami, a to či už v priebehu administratívneho konania, či po doručení prvostupňového rozhodnutia. Z absolvovaného lekárskeho vyšetrenia zo dňa 26.11.2021 u detského neurológa vyplýva, že chôdza žalobcu je pomalá, instabilná, paraparetická (pozn. žalobcu teda už nie mierne paraparetická, ako to bolo konštatované v neurologickom vyšetrení zo dňa 28.09.2021), v ambulancii pri obliekaní a vyzliekaní mu musí pomáhať matka. V lekárskej správe z pediatrickej psychiatrickej ambulancie z 03.12.2021 boli konštatované poruchy správania v zmysly impulzívnej agresivity pri nevyhovení. Podľa hodnotenia zo dňa 28.04.2022, ktoré bolo vypracované Základnou školou Sama Tomášika v Lubeníku, žalobca je útočný provokačným správaním voči spolužiakom, je hašterivý, prejavuje sa nevhodnými poznámkami a nedisciplinovaným správaním. Bolo navrhnuté skrátenie vyučovacieho procesu zo štyroch vyučovacích hodín na dve vyučovacie hodiny. Matka žalobcu je kedykoľvek počas dňa privolaná ku žalobcovi ako ku žiakovi pre jeho nevládnuteľnosť (je s ním ukončený vyučovací proces). Žalobca je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom na vzdelávacie aktivity, premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy by bolo pre neho veľmi obtiažne, je nemožné, aby sa v ňom udržal počas jazdy, nehovoriac o tom, že má prejavy agresivity, resp. máva neovládateľné, resp. nepredvídateľné správanie. Žalobca namietal posúdenie jeho zdravotného stavu bez jeho prítomnosti, čo podľa neho predstavuje vadu v konaní. Ďalej rozsiahle namietal nedostatočné odôvodnenie preskúmaných rozhodnutí, keď podľa žalobcu orgány verejnej správy len odkázali na právnu úpravu a komplexné posudky bez uvedenia správnej úvahy. Namietal porušenie práv garantovaných Ústavou SR, Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím aj Dohovorom o právach dieťaťa. Namietal, že žalovaný vec nesprávne právne posúdil, keď síce aplikoval inak správne ustanovenia právneho predpisu, avšak tieto chybným a nesprávnym postupom vyložil vzhľadom na osobitosti konkrétneho prípadu. Žalovaný pochybil, keď neuznal žalobcu ako fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanú na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, keď žalobca trpí ťažkou poruchou mobility. Napadnuté rozhodnutie žalovaného (ako aj rozhodnutie prvostupňového orgánu) bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, súčasne sú rozhodnutia nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu, zároveň došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy. Žalovaný mylným spôsobom nevyhodnotil v prospech žalobcu kritériá podľa § 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z., keď v prvom rade nerešpektoval prirodzenú dôstojnosť žalobcu a nevzhladol ani na jedno z kritérií uvedených v písm. a) až c) cit. zákonného ustanovenia, keď minimálne možno konštatovať, že žalobca trpí ťažkou poruchou mobility, ktorá mu bráni premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a späť, nastupovať do takéhoto druhu vozidla, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z neho. U žalobcu je taktiež možné konštatovať viaceré prejavy agresivity, neovládateľné, resp. nepredvídateľné správanie. Nesprávne právne posúdenie vidí žalobca aj v nesprávnom aplikovaní § 11 ods. 9 zákona č. 447/2008 Z.z. a posúdení zdravotného stavu žalobcu bez fyzickej prítomnosti posudzovanej osoby, keď aj s poukazom na lekárske záznamy vznikli viaceré závažné pochybnosti o hodnovernosti žalovaným zabezpečených podkladov k rozhodnutiu, najmä komplexného posudku. Z obsahu napadnutých rozhodnutí nie je zrejmé, aké úvahy viedli orgán verejnej správy pri vyhodnotení dokazovania a pri právnom posudzovaní vecí. Rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu ako aj orgánu odvolacieho, t.j. žalovaného, možno považovať za nepreskúmateľné, nekriticky preberajúce iba závery komplexného posudku, ktorý tvoril len podklad na vydanie rozhodnutia. Komplexný posudok je síce podkladom pre vydanie rozhodnutia, ale ide len o jeden z dôkazov, ktoré musí orgán verejnej správy vyhodnotiť, a to v kontexte s ostatnými predloženými dôkazmi. Rozhodnutie správneho orgánu musí byť individuálne zdôvodnené tak, aby bolo možné preskúmať jeho zákonnosť s prihliadnutím na jeho odôvodnenie a nie na obsah posudkov, ktoré sú iba podkladom rozhodnutia. Vzhľadom na uvedené sú rozhodnutia nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Žalobca namietal, že orgány verejnej správy mali vziať do úvahy Dohovor o právach dieťaťa a vykladať ustanovenia vnútroštátneho zákona v súlade s týmto Dohovorom a taktiež mali aplikovať eurokonformný výklad vnútroštátneho práva. K žalobnému bodu podľa § 191 ods. 1 písm. e) SSP žalobca uviedol, že v prílohe žaloby pripája sedem kusov lekárskeho správ a jedno

hodnotenie žiaka z vyučovacieho procesu zo základnej školy, ktorú žalobca navštevuje, z ktorých vyplývajú diametrálne odlišné závery aké vzal ako smerodajné pri konečnom rozhodnutí žalovaný, ktorý vychádza len z komplexného posudku. Z viacerých lekárskejších správ od lekárov špecialistov opakovane odznelo, že je dôvodné priznať matke žalobcu opatrovateľský príspevok a že žalobca si vyžaduje 24-hodinovú starostlivosť inej fyzickej osoby. Žalovaný tak nevykonával všetky potrebné vyšetrenia žalobcu, prípadne tie, ktoré vykonal a vzal za smerodajné pri svojom rozhodnutí, tak tieto nezodpovedajú skutočnému stavu. Žalovanému taktiež nič nebránilo v tejto veci dať si vypracovať znalecký posudok na objektívne zistenie zdravotného stavu žalobcu aj s poukazom na vyššie vytýkané nedostatky. K žalobnému bodu podľa § 191 ods. 1 písm. f) SSP žalobca uviedol, že poukazuje na nezrovnalosti medzi závermi žalovaného v jeho rozhodnutí zo dňa 30.03.2022 a priložených lekárskejších správ. K žalobnému bodu podľa § 191 ods. 1 písm. g) SSP uviedol, že posudkový lekár vykonal posúdenie zdravotného stavu žalobcu bez jeho prítomnosti, keď nemal mať pochybnosti o správnosti diagnostického záveru vyplývajúceho z predloženého lekárskejšieho nálezu, no aj v tomto smere bolo podľa žalobcu konanie zaťažované inou vadou majúcou za následok nesprávnosť rozhodnutia žalovaného. Žalobca žiadal o prejednanie veci na pojednávaní.

Vyjadrenie žalovaného

5. Žalovaný vo vyjadrení k správnej žalobe konštatoval, že iba posudkový lekár úradu a v odvolacom konaní posudkový lekár ústredia majú kompetenciu posúdiť odkázanosť fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. V tomto prípade posudkový lekár ústredia na základe predložených lekárskejších náleзов konštatoval, že žalobca nemá popisovanú ťažkú poruchu mobility (chôdza je mierne paraparetická), ľahká kvadruspasticita, chodiaci samostatne. Podľa psychológa a psychiatra je uvedený stav bez prejavov agresivity (poruchy správania sú uvádzané len matkou), bez poruchy zvieráčov, a preto nie je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Maloletý žalobca nie je zaradený do dialyzačného programu, nejedná sa o onkologického pacienta, a tak nespĺňa podmienky na priznanie peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s prevádzkou osobného motorového vozidla. Maloletému bol uvedený peňažný príspevok priznaný v minulosti, kedy bola uvádzaná diparetická nestabilná chôdza, toho času je však uvedená len chôdza mierne paraparetická, čo nie je ťažká porucha mobility. Zdravotný stav žalobcu ako aj jeho odkázanosť na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom bola posúdená nezávisle dvomi posudkovými lekármi a ich závery uvádzané v lekárskejších posudkoch boli premietnuté do komplexných posudkov úradu a ústredia a následne do napadnutých rozhodnutí podľa predložených spisových dokumentácií. Subjektívna predstava zákonnej zástupkyne maloletého žalobcu o jeho nárokoch nie vždy zodpovedá realite a objektívnym zisteniam a negatívne rozhodnutie správneho orgánu nemožno považovať za nezákonné len preto, že sa ním nevyhovuje požiadavke účastníka konania. V prípade žalobcu žalovaný vykonal dôslednú lekársku posudkovú činnosť a sociálnu posudkovú činnosť a získané dôkazy objektívne vyhodnotil jednotlivo i vzájomných súvislostiach rešpektujúc pritom platné právne predpisy a svoje rozhodnutie dostatočne zdôvodnil. Neobratnosť, pomalosť a nesamostatnosť maloletého (žalobcu) nie je dôvodom na poskytovanie predmetného peňažného príspevku, pretože sa nejedná o ťažkú poruchu mobility. V predložených odborných náleзоch nie je preukázaná ani duševná porucha z častu sa opakujúcimi prejavmi agresivity, neovládateľného, alebo nepredvídateľného správania. Žalovaný zohľadnil všetky žalobcom predložené odborné nálezy, rozhodnutie bolo riadne logicky odôvodnené. Rozhodnutie bolo vydané na základe riadne zisteného stavu veci v čase vydania rozhodnutia, t. j. dňa 30.03.2022. Odborné nálezy zo dňa 04.04.2022, 29.04.2022 a hodnotenie žiaka zo dňa 28.04.2022 boli vypracované až po vydaní rozhodnutia, preto nemohli byť vzaté do úvahy pri posudzovaní zdravotného stavu žalobcu. Vo vzťahu k prebiehajúcej konaniu ich možno považovať za účelové. Vyjadrenia odborných lekárov majú pre odborné posúdenie jednotlivých druhov odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím len odporúčací charakter, názor odborného lekára nie je pre príslušný orgán verejnej správy záväzný, pretože tento lekár nemusí poznať kritériá pre hodnotenie miery funkčnej poruchy a odkázanosti na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom a nemá oprávnenie posudzovať túto odkázanosť. Úlohou posudkového lekára je nielen bez výhrad akceptovať odporúčania odborných lekárov, ale posudkový lekár má objektívne zhodnotiť celkový fyzický a psychický potenciál posudzovaného v súlade s legislatívne upravenými zásadami posudzovania pre daný účel. V tomto prípade posudkový lekár ústredia zohľadnil všetky predložené lekárske nálezy, ktoré objektívne funkčne popisovali zdravotný stav žalobcu. Odporúčania odborných lekárov, ktoré nemajú oporu v objektívnej diagnostike nemohol posudkový lekár akceptovať. Stretnutie posudkového lekára so žalobcom nebolo potrebné a nevyhnutné uskutočniť,

takýto postup nemá vplyv na kvalitu vykonávania lekárskej posudkovej činnosti, pretože predmetom tejto činnosti primárne nie je vyšetrovať a diagnostikovať osoby (tieto úkony vykonávajú ošetrojúci odborní lekári), ale vykonať hodnotenie na základe predložených lekárskeho nálezu. Žalovaný poukázal na ustanovenie § 55 ods. 10 zákona č. 447/2008 Z. z. s tým, že žalobca nepožiadaval o prerokovanie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia v oblasti kompenzácie. Vyjadrenia odborných lekárov majú odporúčací charakter pre posúdenie jednotlivých druhov odkázanosti. Názor odborného lekára nie je pre príslušný orgán verejnej správy záväzný. Zákon č. 447/2008 Z. z. zveril posudzovanie zdravotného stavu, určovanie miery funkčnej poruchy a posúdenie odkázanosti na jednotlivé formy kompenzácie posudkovým lekárom. K obsahu žaloby podala vyjadrenie zo dňa 01.06.2022 kompetentná posudková lekárka ústredia, ktorá zotrvala na záveroch uvedených v lekárskom posudku zo dňa 23.02.2023.

Vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovaného (replika)

6. V replike žalobca uviedol, že orgány verejnej správy v rozhodnutiach nevysvetlili, v čom konkrétne došlo k zmene zdravotného stavu žalobcu tak, že to malo za následok zmenu stupňa odkázanosti, pretože základná diagnóza – detská mozgová obrna sa nezmenila. Žalovaný uvádza, že posudkový lekár vychádzal z odborných nálezu, a to z psychiatrického vyšetrenia zo dňa 03.12.2021 a 03.02.2022, z psychologického vyšetrenia zo dňa 12.07.2021 a zo dňa 16.12.2021 a z neurologických vyšetrení zo dňa 26.11.2021 a 28.09.2021, avšak tieto nálezy neboli podrobené žiadnemu kritickému hodnoteniu, rozhodnutia žalovaného aj prvostupňového orgánu len prevzali do odôvodnenia výňatky z posudkov posudkových lekárov. Aj napriek tomu, že vo veci nebolo vykonané osobné šetrenie, skutočnosti, ktoré uvádzala matka žalobcu neboli vôbec hodnotené, a to agresívne sklony žalobcu, skutočnosť, že ho matka vozí do a zo školy, na lekárske vyšetrenia, na rehabilitácie, že jeho chôdza je horšia, potkýna sa, mimo domáceho prostredia chodí výlučne v sprievode matky, doma nikdy neostáva sám, matka ho krmí, zabezpečuje osobnú hygienu a pod. Žalobca odmieta tvrdenie, že by lekárske správy zo 04.04.2022, 29.04.2022 a hodnotenie žiaka z 28.04.2022 boli účelové, len odrážajú objektívny súčasný fyzický a psychický stav žalobcu bez ohľadu na to, na aký podnet boli spracované. Podľa žalobcu posudkoví lekári vôbec nevzali do úvahy odporúčania ošetrojúcich lekárov žalobcu. K doloženému stanovisku posudkovej lekárky žalobca uviedol, že opakovane dospela k nesprávnym záverom, keď cituje, že „11/2021 neuroológom, chôdza paraparetická“, avšak v rámci záverov posudková lekárka hovorí o chôdzi „mierne paraparetickej“. Súčasne však uvádza, že žalobca je odkázaný na dopomoc druhej osoby pri chôdzi do schodov, čo ale kolидуje so záverom, že je schopný sám nastúpiť a vystúpiť z prostriedku verejnej hromadnej dopravy a udržať sa v ňom. Žalobca ďalej poukázal na závery rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžsk/14/2020 zo dňa 25.11.2020 a sp. zn. 7Sžsk/69/2020 zo dňa 21.04.2021 a na závery rozsudkov Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 30Sa/12/2020 zo dňa 25.02.2021, sp. zn. 30Sa/8/2017 zo dňa 14.06.2018 a sp. zn. 28Sa/6/2016 zo dňa 06.12.2016. Žalobca ďalej ešte poukázal na čl. 26 Charty základných práv EÚ, na zámery a ciele Európskej stratégie pre oblasť zdravotného postihnutia, hlavne na jej zamerania na vytvorenie európskeho modelu parkovacej karty pre zdravotne postihnutých. Žalobca namietal, že v predmetom prípade nijakým spôsobom nebola vyhodnotená jeho úplná alebo čiastočná porucha orientácie, pričom žalobca svojimi schopnosťami nie je schopný zväžiť, kde a v akom čase sa má dostaviť na zastávku verejnej hromadnej dopravy, vybrať si, na aký autobus má nastúpiť, zakúpiť si lístok, uvedomiť si, že je potrebné sa preukázať lístkom, kde a kedy má vystúpiť a dostaviť sa do cieľového miesta. Ide o subjektívne hodnotenie schopností žalobcu prostredníctvom jeho zákonného zástupcu, ale tieto preukazujú nerovnaký základ v porovnaní s osobami bez zdravotného postihnutia a orgány verejnej správy tieto skutočnosti neskúmali, teda zistenie skutkového stavu bolo nedostatočné na riadne posúdenie veci.

Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov

7. Na prejednanie veci správny súd nariadil pojednávanie na deň 12.09.2023 podľa § 107 ods. 1 písm. a) SSP. Na pojednávaní pred správnym súdom sa účastníci konania vyjadrili v zhode s obsahom ich písomných prednesov.

8. Správna žaloba žalobcu je správnu žalobou fyzickej osoby v sociálnej veci (§ 199 ods. 1 písm. a) SSP), správny súd preto preskúmal napadnuté rozhodnutia orgánov verejnej správy a postup, ktorý ich vydaniu predchádzal, nielen v rozsahu a z dôvodov správnej žaloby, ale v celom rozsahu v zmysle ust. § 134 ods. 2 písm. d) a § 203 ods. 2 SSP. Správny súd mimo žalobných bodov nezistil vady v postupe

a v rozhodnutiach orgánov verejnej správy, na ktoré by bolo potrebné prihladiť a ktoré by neboli vytýkané v správnej žalobe. Správny súd uznal za dôvodnú námietku nepreskúmateľnosti rozhodnutia žalovaného, ako aj skutočnosť, že skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia, nemá oporu v administratívnom spise, čo je dôvod na zrušenie rozhodnutia podľa § 191 ods. 1 písm. d) a f) SSP a podľa ods. 4 tohto ustanovenia správny súd vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

9. Podľa § 2 ods. 1 SSP; v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

10. Podľa § 5 zákona č. 447/2008 Z.z. sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia sa kompenzujú v oblasti a) mobility a orientácie, b) komunikácie, c) zvýšených výdavkov, d) sebaobsluhy.

11. Podľa § 8 ods. 1 písm. b) bod 2. zákona č. 447/2008 Z.z. v oblasti zvýšených výdavkov sa kompenzujú zvýšené výdavky so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla.

12. Podľa § 45 ods. 3 veta prvá zákona č. 447/2008 Z.z. opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu sa odníme, jeho výplata sa zastaví alebo jeho výška sa zvýši alebo zníži, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na trvanie nároku na opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu alebo na jeho výplatu.

13. Podľa § 55 ods. 1, 6 a 10 zákona č. 447/2008 Z.z.; Konanie o priznanie peňažného príspevku na kompenzáciu, konanie o preukaze a konanie o parkovacom preukaze sa začína na základe žiadosti fyzickej osoby alebo na základe žiadosti rodiča maloletého dieťaťa alebo fyzickej osoby, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu. Žiadosť podľa prvej vety sa podáva písomne alebo elektronickými prostriedkami podpísaná zaručeným elektronickým podpisom. Konanie o odňatí peňažného príspevku na kompenzáciu, o odňatí a zastavení výplaty peňažného príspevku na kompenzáciu, o zastavení výplaty peňažného príspevku na kompenzáciu a o zvýšení alebo znížení jeho výšky, konanie o vrátení peňažného príspevku na kompenzáciu, konanie o odňatí a vrátení preukazu a konanie o odňatí a vrátení parkovacieho preukazu sa začína na podnet fyzickej osoby alebo na podnet orgánu, ktorý je príslušný rozhodovať o peňažnom príspevku na kompenzáciu, o preukaze a o parkovacom preukaze v prvom stupni. (6) Podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu je komplexný posudok. (10) Príslušný orgán pred vypracovaním komplexného posudku podľa § 15 ods. 1 prerokuje s fyzickou osobou, ktorá žiada o peňažný príspevok na kompenzáciu, sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia v oblastiach kompenzácie a navrhovaný druh peňažného príspevku na kompenzáciu, ak o takéto prerokovanie požiadala písomne alebo podala žiadosť elektronickými prostriedkami podpísanú zaručeným elektronickým podpisom.

14. Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy, ktorým bol žalobcovi odňatý peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Predmetom prieskumu je posúdenie, či orgán verejnej správy vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, a teda či skutkové závery, ku ktorým dospel, vyplývajú z vykonaných dôkazov, či konal v súčinnosti s účastníkom konania a či jeho rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom a inými právnymi predpismi, ako aj či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti. To znamená, že predmetom prieskumu je posúdenie, či napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj procesnoprávnymi predpismi. Úlohou správneho súdu v správnom súdnictve nie je nahrádzať činnosť orgánov verejnej správy, ale preskúmať zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, t.j. posúdiť, či orgán verejnej správy splnil povinnosti stanovené zákonom. Spornou otázkou v preskúmanom prípade bolo, či maloleté dieťa je osobou odkázanou na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom.

15. Podľa platnej právnej úpravy (§ 14 ods. 10 zákona č. 447/2008 Z.z.) fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, ak je:

a) odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom a využíva ho na aktivity podľa § 38 ods. 9 písm. a) alebo

b) fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím podľa § 38 ods. 9 písm. b).

16. Žalobca nie je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím podľa § 38 ods. 9 písm. b) zákona č. 448/2007 Z.z. (fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím zaradená do chronického dialyzačného programu alebo do transplantáčného programu alebo ktorej sa poskytuje akútna onkologická liečba a pri hematoonkologickom ochorení aj udržiavacia liečba). Žalobca je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím (stanovená miera funkčnej poruchy 50 %) a predmetom skúmania je, či je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom v intenciách ust. § 14 ods. 6 zákona č. 448/2007 Z.z., pretože nie je schopný na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní jeho prirodzenej dôstojnosti z dôvodu ťažkej poruchy mobility premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a späť, nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb, resp. z dôvodu duševnej poruchy s často sa opakujúcimi prejavmi agresivity, neovládateľného alebo nepredvídateľného správania prepravovať sa vozidlom verejnej hromadnej dopravy osôb.

17. Z administratívneho spisu vyplýva (z rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno č. BR1/OPPNKŤZPAPČ/SOC/2017/153327-5 zo dňa 04.04.2017), že žalobcovi ako fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím bol od 01.01.2017 priznaný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. V odôvodnení rozhodnutia bolo uvedené, že žalobca prejde väčšinou s pomocou inej osoby, chôdza je zatiaľ neistá, diparetická. Podkladom pre rozhodnutie bol komplexný posudok č. BR1/OPPNKŤZPaPČ/SOC/2017/15320 zo dňa 13.03.2017, v ktorom sa konštatuje, že žalobca má v oblasti mobility a orientácie v dôsledku narušenia telesných a duševných funkcií obmedzenú pohybovú a orientačnú schopnosť, chôdza je diparetická, nie je schopný ani s pomocou inej osoby premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a k prostriedku železničnej dopravy v zmysle podľa § 14 ods. 6 písm. a) zákona č. 447/2008 Z.z. (v znení platnom a účinnom v čase vydania prvostupňového rozhodnutia), nastupovať do nich a vystupovať z nich podľa ods. 6 písm. b) a zvládnuť situáciu pri cestovaní podľa ods. 6 písm. c). Preto bol považovaný za osobu odkázanú na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom.

18. V lekárskom posudku zo dňa 22.02.2017 (ktorý predchádzal priznaniu peňažného príspevku) bolo konštatované pretrvávajúce poruchy chôdze, dieťa (žalobca) nie je spôsobilé cestovať prostriedkami hromadnej dopravy, nie je schopné priblížiť sa k dopravným prostriedkom a nastupovať do nich, je odkázané na individuálnu dopravu so sprievodcom.

19. V lekárskom posudku zo dňa 06.10.2021 bolo poukázané na závery psychologického vyšetrenia zo dňa 12.07.2021 a neurologického vyšetrenia zo dňa 28.09.2021, v ktorých bolo uvedené, že žalobca je nesamostatný, neobratný, v škole výrazné problémy s výdržou, reč je dobre zrozumiteľná, mierny progres v zaškoloňovaní, globálne vývinové zaostávanie o 3-4 roky za fyzickým vekom, celkovo MR I. st., bradypsychickejší, bez okohybných porúch, HK a DK – akrálne hypertonus mierne, skrátene Achill. šľachy, Mingazzini bez poklesu, chôdza mierne paraparetická, drep nespraví, algická citlivosť bez deficitu, intermitentne špičkovanie bez atakickej zložky, ľahká kvadruspasticita, dyspraxia, mentálna retardácia mierneho stupňa. Posudkový lekár uviedol, že žalobca bol sledovaný pre psychomotrické zaostávanie a detské mozgové ochrnutie s diparetickou chôdzou. Chôdza samostatná, viazne jemná aj hrubá motorika rúk, reč zrozumiteľná. Podľa posudkového lekára je žalobca samostatne chodiaci, pri miernom neurologickom náleze je schopný priblížiť sa k dopravným prostriedkom a nastupovať do nich so sprievodcom, už nie je odkázaný na individuálnu dopravu podľa § 14 ods. 6 písm. a), b) ani c).

20. V lekárskom posudku č. UPS/US5/SSVOdPPKPC1/SOC/2022/4740 zo dňa 08.03.2022 je uvedené, že žalobca je bez popisu ťažkej poruchy mobility (chôdza mierne paraparetická), ľahká kvadruspasticita, chodiaci samostatne, psychologom a psychiatrom uvedený bez prejavov agresivity (poruchy správania uvádzané len matkou), bez poruchy zvieráčov, nie je zaradený do dialyzačného programu, nejedná sa o onkologického pacienta, preto nie je odkázaný na individuálnu prepravu a nespĺňa podmienky na priznanie príspevku na prevádzku osobného motorového vozidla. V minulosti bol príspevok priznaný, keď bola uvádzaná diparetická nestabilná chôdza, t.č. však uvedená len chôdza mierne paraparetická.

21. Na základe opätovného posúdenia bol dňa 20.10.2021 vypracovaný komplexný posudok č. BR1/OPPNKŤZPaPČ/SOC/2021/11854, z ktorého vychádzal prvostupňový orgán pri odňatí peňažného príspevku. Posudkový lekár konštatoval, že na základe nových lekárskeho nálezu žalobca pri miernom neurologickom postihnutí už nie je podľa § 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z.z. považovaný za fyzickú

osobu s ŤZP, ktorá je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, rovnako ho nemožno považovať za fyzickú osobu s ŤZP, ktorá spĺňa podmienky pre navrhnutie peňažného príspevku podľa § 14 ods. 10 citovaného zákona.

22. Na základe odvolania žalobcu bol vydaný nový komplexný posudok č. UPS/US5/SSVODPPKPC1/SOC/2022/4740/ŠPA zo dňa 21.03.2022. V komplexnom posudku sa uvádza, že žalobca má v oblasti mobility a orientácie ľahko zníženú pohybovú a orientačnú schopnosť, pohybuje sa v sprievode inej osoby, nemá ťažkú poruchu mobility, je schopný premiestniť sa k vozidlám verejnej hromadnej dopravy osôb, nastupovať do nich udržať sa v nich počas jazdy, vystupovať z nich, nemá duševnú poruchu s často sa opakujúcimi prejavmi agresivity, neovládateľného alebo nepredvídateľného správania, ani ťažkú poruchu zvieráčov, nie je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom.

23. Správny súd v súvislosti so závermi preskúmaných rozhodnutí a závermi vyššie uvedených komplexných posudkov (vychádzajúcich z lekárskeho posudku) dospel k záveru, že žalobná námietka nepreskúmateľnosti rozhodnutia žalovaného je dôvodná.

24. Správny súd považuje za potrebné uviesť, že od času prvotného priznania sporného peňažného príspevku (od roku 2017) prišlo k zmene relevantnej právnej úpravy – zákona č. 447/2008 Z.z. Podľa právnej úpravy platnej a účinnej v čase priznania príspevku (v roku 2017) fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ak nie je schopná na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní jej prirodzenej dôstojnosti a) premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a k prostriedku železničnej dopravy a späť, b) nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a do prostriedku železničnej dopravy, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a z prostriedku železničnej dopravy alebo c) zvládnuť z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia inú situáciu vo vozidle verejnej hromadnej dopravy osôb a v prostriedku železničnej dopravy najmä z dôvodu poruchy správania pri duševných ochoreniach, vertebrobasilárnej insuficiencie s ťažkými závratmi, straty dvoch končatín, kardiopulmonálnej nedostatočnosti ťažkého stupňa, ťažkej poruchy sfinkterov alebo cystickej fibrózy s pľúcnymi a gastrointestinálnymi prejavmi (§ 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z.z. v znení platnom a účinnom v čase priznania peňažného príspevku).

25. Podľa právnej úpravy platnej a účinnej v čase rozhodovania o odňatí peňažného príspevku (v roku 2021) platí, že fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ak nie je schopná na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní jej prirodzenej dôstojnosti z dôvodu: a) ťažkej poruchy mobility premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a späť, nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb, b) duševnej poruchy s často sa opakujúcimi prejavmi agresivity, neovládateľného alebo nepredvídateľného správania prepravovať sa vozidlom verejnej hromadnej dopravy osôb alebo c) ťažkej poruchy zvieráčov prepravovať sa vozidlom verejnej hromadnej dopravy osôb (§ 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z.z.).

26. Podľa § 14 ods. 10 cit. zákona fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, ak je: a) odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom a využíva ho na aktivity podľa § 38 ods. 9 písm. a) alebo b) fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím podľa § 38 ods. 9 písm. b).

27. Podľa § 15 ods. 1 písm. f) zákona č. 447/2008 Z.z. na základe lekárskeho posudku podľa § 11 ods. 11 a na základe posudkového záveru podľa § 13 ods. 9 príslušný orgán vypracúva komplexný posudok na účely kompenzácie, ktorý obsahuje vyjadrenie, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom.

28. Pri priznaní peňažného príspevku v roku 2017 bolo konštatované, že žalobca spĺňa podmienky § 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z.z. v znení platnom a účinnom v roku 2017 s tým, že nie je schopný ani s doprovodom inej osoby premiestniť sa k vozidlám hromadnej dopravy, nastupovať do nich, vystupovať z nich, udržať sa v nich a zvládnuť situáciu pri cestovaní.

29. Po prehodnotení stavu prvostupňový orgán rozhodnutím zo dňa 22.11.2021 na podklade komplexného posudku zo dňa 20.10.2021, rozhodol o odňatí peňažného príspevku s tým, že na základe nových doložených lekárskeho nálezov (psychologického vyšetrenia z 12.07.2021 a neurologického vyšetrenia z 28.09.2021) posudkový lekár konštatoval, že žalobca už podľa § 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z.z. nie je považovaný za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ani nespĺňa podmienku pre príspevok v zmysle § 14 ods. 10 cit. zákona (v komplexnom posudku nebol ďalej navrhnutý peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla). Žalovaný prvostupňové rozhodnutie potvrdil s nasledovným odôvodnením. Podľa komplexného posudku ústredia zo dňa 21.03.2022 je miera funkčnej poruchy žalobcu 50 % pre ochorenie zaradené do skupiny V. ods. 8 písm. b) prílohy číslo 3 zákona č. 447/2008 Z.z., preto sa považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Podkladom pre vypracovanie komplexného posudku bol lekársky posudok posudkového lekára ústredia zo dňa 08.03.2022, posudkový záver zo 16.03.2022. Posudkový lekár vychádzal z odborných nálezov, a to psychiatrického vyšetrenia zo dňa 03.12.2021 a 03.02.2022, zo psychologického vyšetrenia zo dňa 12.07.2021 a 16.12.2021, z neurologického vyšetrenia z 26.11.2021 a 28.09.2021. Po komplexnom posúdení zdravotného stavu na základe predložených lekárskeho nálezov posudkový lekár konštatoval, že žalobca je bez popisu ťažkej poruchy mobility (chôdza je mierne paraparetická, chodí samostatne), je dokumentovaná ľahká kvadruspasticitá, nie sú dokumentované prejavy agresivity (poruchy správania sú uvádzané len matkou), a preto nie je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Žalobcovi bol peňažný príspevok priznaný v minulosti, kedy bola uvádzaná diparetická nestabilná chôdza, t.č. je však uvedená len chôdza mierne paraparetická, čo nie je ťažká porucha mobility. Žalovaný s poukazom na to, že v komplexnom posudku ústredia peňažný príspevok na kompenzáciu nebol ďalej navrhnutý a pri posudzovaní nároku na uvedený peňažný príspevok prišlo k takej zmene rozhodujúcich skutočností, ktorá má za následok odňatie peňažného príspevku, prvostupňové rozhodnutie potvrdil.

30. Správny súd po preskúmaní rozhodnutia žalovaného považuje toto za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov (§ 191 ods. 1 písm. d/ SSP) a súčasne konštatuje, že skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia nemá oporu v administratívnom spise (lekársky posudok nezohľadnil v celosti odborný lekársky nález detského neurológa z 26.11.2021). Žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia opísal závery komplexného posudku zo dňa 21.03.2022 v častiach týkajúcich sa sporného peňažného príspevku a uviedol, že došlo k takej zmene rozhodujúcich skutočností, ktorá má za následok odňatie príspevku.

31. Je nepochybné, že odôvodnenie rozhodnutia o nárokoch uplatňovaných na základe zákona č. 447/2008 Z.z. môže prevziať dôvody uvedené v komplexných posudkoch, ktorých podkladom je lekársky posudok a posudkový záver, príp. závery uvedené v lekárskeho posudkoch. Nie je vylúčené, aby rozhodnutie „prevzalo“ argumentáciu z komplexného alebo lekárskeho posudku, ale jeho odôvodnenie musí spĺňať požiadavku preskúmateľnosti – účastníkovi konania musí byť poskytnutá odpoveď prečo orgán verejnej správy postupoval a rozhodol určitým spôsobom.

32. V predmetnej veci rozhodnutie žalovaného podľa správneho súdu atribút preskúmateľnosti nenapĺňa, pretože neuvádza bližšie odôvodnenie – uvedenia konkrétnych skutočností, prečo už žalobca nespĺňa zákonné podmienky pre poskytovanie peňažného príspevku na kompenzáciu sociálnych dôsledkov jeho ťažkého zdravotného postihnutia (prestal ich spĺňať vo väzbe na zmenu zdravotného stavu). Podľa § 53 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z. sa na konanie vo veciach kompenzácie vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní – zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov s výnimkami vymedzenými v odseku 2 tohto ustanovenia. Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia. Podľa § 60a Správneho poriadku sa toto ustanovenie, vymedzujúce náležitosti odôvodnenia rozhodnutia orgánu verejnej správy, vzťahuje aj na rozhodnutie odvolacieho orgánu (žalovaného).

33. Je potrebné poukázať na to, že pri poslednom posúdení zdravotného stavu žalobcu bola uznaná ako dôvod pre splnenie odkázanosti žalobcu na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom porucha mobility a nemožnosť premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy, nastupovať doň

a vystupovať, udržať sa vo vozidle. V rozhodnutí o priznaní peňažného príspevku (rozhodnutie zo dňa 04.04.2017) sa uvádza, že žalobca prejde väčšinou s pomocou inej osoby, chôdza je zatiaľ neistá, diparetická. Na základe názoru posudkového lekára žalobca nie je schopný ani s doprovodom inej osoby premiestniť sa k vozidlám verejnej hromadnej dopravy.

34. Nie je vylúčené, že môže dôjsť k takej zmene v zdravotnom stave účastníka konania, ktorá má za následok aj zmenu v priznaných kompenzačných príspevkoch (a to aj s ohľadom na vývoj dieťaťa). Z odborného nálezu ošetrojúceho neurológa zo dňa 28.09.2021 vyplýva popis vo vzťahu k chôdzi ako „mierne paraparetická“ a v psychologickom vyšetrení zo dňa 12.07.2021 je popísaná ľahká duševná zaostalosť, keď je uvedené, že celkový obraz je hraničný norma-subnorma až symptomatológia MR ľahkého stupňa, hojne syténá primárnou diagnózou detská mozgová obrna v pásme 69-63, čo zodpovedá I. stupňu mentálnej zaostalosti, teda ľahkému stupňu duševnej zaostalosti. V rámci odvolacieho konania ale boli predložené ďalšie odborné lekárske nálezy, ktoré podľa správneho súdu neboli dostatočne vyhodnotené. V záveroch ošetrojúceho neurológa zo dňa 26.11.2021 je uvedené, že chôdza je paraparetická (nie mierne), ďalej že je nestabilná, pomalá, občas sa pridŕža okolitých predmetov, horné a dolné končatiny udrží len krátkodobo, potom dolné končatiny zloží k podložke, taxia horných končatín je možná, ale s kompenzačným záklonom hlavy pre oslabenie sily horných končatín. Zároveň je v psychiatrickom vyšetrení zo dňa 03.02.2022 dokumentovaná hyperkinetická porucha správania (pozornosť oslabená, so zníženou koncentráciou, emočná a afektívna labilita, neadekvátne sa smeje) a v psychologickom vyšetrení zo dňa 16.12.2021 je dokumentované pretrvávajúce výraznej psychomotorickej instability, dekoncentrovaná pozornosť. Uvedené závery dokumentované v odborných lekárskejších nálezoch neboli podľa správneho súdu preskúmateľne vyhodnotené. Nie je zrejmé, či došlo až k takému zlepšeniu chôdze, že žalobca sa z hľadiska mobility už dokáže cestovať vozidlami hromadnej dopravy osôb, keď aj pri vyhodnocovaní odkázanosti podľa zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov bolo konštatované (v komplexnom posudku zo dňa 21.03.2022), že žalobca je odkázaný na pomoc druhej osoby pri presunoch po nerovnom a neznámom teréne a pri chôdzi po schodoch a po rovine (vyhodnotenie v súvislosti s peňažným príspevkom na opatrovanie), čo de facto vylučuje možnosť samostatne nastúpiť a vystúpiť do prostriedku verejnej hromadnej prepravy. Nielen rozhodnutie žalovaného je tak nedostatočne odôvodnené, ale ani lekárske posudky a komplexný posudok, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie žalovaného, nevyhodnotili závery ošetrojúceho neurológa o tom, že chôdza je paraparetická (nie mierne), že sa žalobca pri chôdzi občasne pridŕža predmetov, že má obmedzenia motoriky na horných končatinách a zobrali do úvahy záver jedného (skoršieho) odborného nálezu, že chôdza je mierne paraparetická. Posudkový lekár uvedené závery vyplývajúce z odborných lekárskejších nálezo predložených v odvolacom konaní nekonfrontoval, posúdenie zdravotného stavu nekorešponduje s diagnostickým záverom ošetrojúceho neurológa z 26.11.2021. Posudok a rozhodnutie nedávajú odpoveď ani na to, v akej miere vplyva na možnosť cestovania prostriedkami verejnej hromadnej dopravy dokumentované obmedzenie mobility horných končatín a aj hyperkinetická porucha správania. Je teda odôvodnená námietka žalobcu, že nie je zrejmé, v čom došlo konkrétne k zlepšeniu zdravotného stavu žalobcu (k zmene konštatovanej v napadnutom rozhodnutí) v takom smere, že žalobca už v porovnaní so stavom v roku 2017 nespĺňa zákonné podmienky pre priznanie peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla.

35. Správny súd nepochybuje, že posudkový lekár je osobou oprávnenou na vykonanie lekárskej posudkovej činnosti (§ 10 zákona č. 447/2008 Z.z.), ktorá zahŕňa aj hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu a jeho zmien, určovanie miery funkčnej poruchy, posudzovanie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia a posudzovanie jednotlivých druhov odkázanosti (§ 11 zákona č. 447/2008 Z.z.). Taktiež je nepochybné, že pri posudzovaní zdravotného stavu a jednotlivých druhov odkázanosti sú potrebné medicínske znalosti, ide o odborné otázky, na zodpovedanie ktorých správny súd nemá potrebnú odbornosť. Komplexný posudok, ktorého podkladom je lekárske posudky a posudkový záver, správny súd preto preskúma z toho hľadiska, či sú v nich vyhodnotené závery všetkých lekárskejších nálezo a zdravotnej dokumentácie predloženej účastníkom konania a či sú logické, preskúmateľné a vnútorne nerozporné. V prejednávanej veci správny súd dospel k záveru, že komplexný posudok, na ktorý sa žalovaný odvolal v správnej žalobe napadnutom rozhodnutí, nezobral do úvahy všetky žalobcom predložené lekárske správy. Samotné rozhodnutie žalovaného bolo nedostatočne odôvodnené, keď len stručne odkázalo na komplexný posudok a žalobcovi nedostatočne zodpovedalo, prečo už nespĺňa zákonné podmienky pre poskytovanie peňažného príspevku. Žalovaný

bez bližšieho odôvodnenia akceptoval závery uvedené posudkovým lekárom v posudku, ktorý napriek svojej významnosti nemôže, za situácie existencie iného lekárskeho názoru, predstavovať jediný podklad pre rozhodnutie, pretože toto žalobcovi nedáva odpovede, prečo už nespĺňa podmienky na poskytovanie peňažného príspevku. Hoci zákon vo veciach kompenzácie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia počíta s lekárskou posudkovou činnosťou, uvedené neznamena, že žalovaný je oprávnený upustiť, resp. nevykonať podrobnú analýzu zistených záverov v rozhodnutí s vyhodnotením, prečo neprihliadol na námietky žalobcu, resp. prečo závery obsiahnuté v komplexnom posudku vyhovujú kritériám spoľahlivo zisteného skutkového stavu.

36. Správny súd nemôže dopĺňovať samotné právne závery alebo ich dôvody, ktoré orgán verejnej správy vo svojom odôvodnení nevyslovil. Takáto činnosť súdu by bola v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR. Na základe uvedeného nedostatok dôvodov, či už celková alebo čiastočná, v právnych záveroch preskúmaného rozhodnutia je zásadnou prekážkou pre pokračovanie súdneho prieskumu a súčasne dôvodom, prečo súd musí takéto rozhodnutie zrušiť ako nepreskúmateľné.

37. Pokiaľ žalobca namietal posúdenie zdravotného stavu v jeho neprítomnosti a namietal v tejto súvislosti nezákonnosť postupu orgánu verejnej správy, táto námietka nie je dôvodná. Podľa § 11 ods. 9 a 10 zákona č. 447/2008 Z.z. posudkový lekár môže predvolať fyzickú osobu na posúdenie jej zdravotného stavu, ak má pochybnosti o správnosti diagnostického záveru vyplývajúceho z predloženého lekárskeho nálezu, odborného lekárskeho nálezu lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore alebo z elektronických zdravotných záznamov v elektronickej zdravotnej knižke fyzickej osoby alebo je potrebné overiť objektivnosť alebo úplnosť diagnostického záveru. V ostatných prípadoch posudkový lekár vykoná posúdenie bez prítomnosti posudzovanej fyzickej osoby. Posudkový lekár je povinný pozvať fyzickú osobu na posúdenie jej zdravotného stavu, ak o to táto fyzická osoba písomne požiada alebo požiada podaním žiadosti elektronickými prostriedkami podpísanej zaručeným elektronickým podpisom. Z uvedeného je zjavné, že posudkový lekár by mal posúdiť zdravotný stav v prítomnosti posudzovaného v prípade, ak dospeje k záveru, že sú tu pochybnosti o správnosti diagnostického záveru posudzovanej osoby alebo ak je potrebné overiť objektivnosť alebo úplnosť diagnostického záveru, pričom zákon dáva potrebu takéhoto úkonu na zváženie posudkovému lekárovi („môže“). V prejednávanej veci žalobca nespochybňuje určenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia a nebolo preukázané, že by v priebehu administratívneho konania žiadal o posúdenie zdravotného stavu v jeho prítomnosti, preto v tomto smere nebola zistená nijaká vada v postupe žalovaného a prvostupňového orgánu.

38. Pokiaľ v replike žalobca poukazoval na závery rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 30Sa/12/2020 zo dňa 25.02.2021 vo vzťahu k potrebe posúdenia zdravotného stavu fyzickej osoby v jej prítomnosti pri odňatí peňažného príspevku na osobnú asistenciu, na tieto nemožno prihliadať. Najvyšší správny súd SR vo vzťahu k argumentácii krajského súdu v rozhodnutí sp. zn. 7 Sžsk/41/2021 zo dňa 25.05.2022 (rozhodujúc o kasačnej sťažnosti podanej proti uvedenému rozsudku krajského súdu) uviedol: „Kasačný súd tiež preto nesúhlasí s argumentáciou správneho súdu, že pokiaľ žalovaný rozhoduje o odňatí peňažného príspevku na kompenzáciu, posudkový lekár by mal osobu na posúdenie jej zdravotného stavu pozvať, z dôvodu, že takéto rozhodnutie bude mať značný dopad na sociálne pomery žalobkyne a jej manžela. Okrem toho, že rozhodnutie žalovaného s akýmkoľvek záverom má vždy dopad na sociálne pomery žiadateľa, správny súd správne poznamenal, že takéto požiadavka žalovanému zo zákona č. 447/2008 Z. z. ani zo žiadneho iného nevyplýva. Hoci správny súd rozhodnutie žalovaného zrušil podľa § 191 ods. 1 písm. e) SSP, teda z dôvodu, že zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci, nijako bližšie nezrejmil, v čom by takéto pozvanie prispelo k lepšiemu a úplnejšiemu zisteniu skutkového stavu.“

39. Pokiaľ žalobca v replike poukazoval na závery rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 28Sa/6/2016 zo dňa 06.12.2016 vo vzťahu k podmienkam odkázanosti na individuálnu dopravu, správny súd uvádza, že toto rozhodnutie bolo zrušené rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžsk/30/2017 z 31.10.2018 pre nesprávne právne posúdenie, pričom bolo konštatované, že na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom nemusí byť odkázaná ani taká zdravotne postihnutá osoba, ktorá prepravu prostriedkom verejnej hromadnej dopravy zvláda za pomoci inej fyzickej osoby. V tejto súvislosti správny súd uvádza, že žalovaný schopnosť žalobcu premiestniť sa k vozidlu verejnej dopravy, nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy, udržať sa v ňom a vystupovať z neho.

40. Žalobca v správnej žalobe ďalej rozsiahlo poukazoval na to, že mohli byť porušené jeho práva garantované Ústavou SR, Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a Dohovorom o právach dieťaťa, ďalej že orgány verejnej správy mali použiť správnu úvahu v súlade s týmito predpismi. Tieto námietky sú nekonkrétne a všeobecné, neodôvodňujúce nezákonnosť preskúmaných rozhodnutí. Navyše správny súd uvádza, že uvedené dohovory sú medzinárodnými zmluvami, ktoré majú na základe čl. 7 ods. 5 Ústavy SR prednosť pred zákonmi SR. Tieto medzinárodné zmluvy ale nezakladajú subjektívne práva jednotlivcov, ktorým by zodpovedala povinnosť štátu priznať konkrétne hmotnoprávne nároky. Je úlohou zmluvných štátov dohovoru prijať na vnútroštátnej úrovni takú právnu úpravu, ktorá naplňa záväzky zmluvných štátov vyplývajúce z týchto dohovorov. Preto nie je zrejmé, ako sa v rámci správnej úvahy mali orgány verejnej správy vysporiadať s ustanoveniami uvedených medzinárodných zmlúv. Podstatné v súvislosti s uvedenými dohovormi by bolo, keby vnútroštátna právna úprava bola v rozpore s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím alebo Dohovorom o právach dieťaťa, alebo by absentovala vnútroštátna právna úprava, ktorá by mala garantovať napĺňanie práv garantovaných uvedenými dohovormi (k tomu pozri rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 7Sk/13/2021 zo dňa 30.03.2021). V prejednávanej veci žalobca netvrdí, že by relevantná právna úprava zákona č. 447/2008 Z.z. bola v rozpore s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím alebo Dohovorom o právach dieťaťa a ani správny súd takýto rozpor nezistil. Žalobca netvrdí ani protiústavnosť relevantných ustanovení zákona č. 447/2008 Z.z.

41. Žalobca v správnej žalobe poukazuje na potrebu eurokonformného výkladu, ktorý je ale použiteľný len v takých prípadoch, kedy je vec predmetom úpravy práva Európskej únie. V prejednávanej veci nebola aplikovaná taká právna úprava, ktorá by bola upravená v rámci právnych predpisov Európskej únie a kde by bol na mieste eurokonformný výklad. Pokiaľ žalobca poukazoval v replike na Európsku stratégiu pre oblasť zdravotníctva s tým, že má byť zavedený jednotný model európskej parkovacej karty pre zdravotne postihnutých, ide o koncepciu, ktorá je v štádiu formovania, navyše, ide o námietku nepriliehajúcu predmetu tohto konania.

42. Pokiaľ žalobca uvádzal, že žalovaný nevykonal všetky potrebné vyšetrenia a tie ktoré vykonal a vzal za smerodajné, nezodpovedajú skutočnému stavu veci, ani tieto námietky nie sú dôvodné. V administratívnom konaní bol v zmysle § 11 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z.z. podstatný aktuálny lekársky nález a prípadne ďalšia zdravotná dokumentácia predložená účastníkom konania v zmysle § 11 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z.z.

43. Žalobca v správnej žalobe taktiež uviedol, že žalovanému nič nebránilo nechať si vypracovať znalecký posudok na objektívne zistenie jeho zdravotného stavu aj s poukazom na vytýkané nedostatky. K tejto námietke je potrebné uviesť, že žalobca neobjasňuje konkrétne, čo malo byť dokazované prostredníctvom znaleckého posudku. V nadväznosti na uvedené správny súd poukazuje na to, že hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu, jeho zmien a porúch, ktoré podmieňujú zdravotné postihnutie fyzickej osoby ako aj posudzovanie sociálnych dôsledkov v oblastiach kompenzácií je podľa zákona č. 447/2008 Z.z. predmetom lekárskej posudkovej činnosti, ktorú vykonávajú posudkoví lekári orgánu verejnej správy (spolupracujúc s lekárom, ktorý poskytuje všeobecnú ambulantnú starostlivosť). Z toho vyplýva, že orgán verejnej správy disponuje odborne spôsobilými osobami posudzujúcimi odborné (medicínske) otázky a niet dôvodu pre ustanovenie znalca.

44. Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 SSP v znení platnom a účinnom do 30.06.2023, podľa ktorého sa dokončí aj toto konanie). Odborné nálezy zo dňa 04.04.2022 (nález z pediatrickej psychiatrickej ambulancie) a 29.04.2022 (nález z detskej neurologickej ambulancie) boli vydané až po rozhodnutí žalovaného, teda ich žalovaný nemohol vziať do úvahy, obdobne ako hodnotenie žiaka zo dňa 28.04.2022.

45. Základným cieľom konania o kompenzácií je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti, vrátane nepriameho zabezpečenia nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti, minimalizácia sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, ktoré nie jej postihnutá osoba schopná prekonať vlastným úsilím a prostriedkami, ako aj zmiernenie jej nepriaznivej sociálnej situácie. Sledujúc takto vymedzený cieľ je potrebné aby žalovaný pristúpil k výkladu príslušných ustanovení zákona č. 447/2008 Z.z. spôsobom, ktorý eliminuje možné pochybnosti o formalizme. Fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím vzniká nárok na poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu

zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, ak spĺňa podmienky odkázanosti na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom.

46. Podstatou nedostatkov napadnutého rozhodnutia je skutočnosť, že orgán verejnej správy (žalovaný) sa nedostatočným spôsobom vysporiadal s otázkou, či komplexný zdravotný stav žalobcu (fyzický a psychický stav) umožňuje, aby využíval verejnú hromadnú dopravu, resp. v čom prišlo k takým zmenám, že už nie je ďalej odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. V ďalšom konaní bude úlohou žalovaného opätovne sa vysporiadať s odvolaním žalobcu a opätovne vyhodnotiť zdravotný stav žalobcu z pohľadu zákonných podmienok pre priznanie peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Správny súd zrušil len rozhodnutie žalovaného, pretože žalobca až v rámci druhostupňového konania doložil lekárske správy ošetrojúcich lekárov, ktoré neboli predložené v rámci prvostupňového konania a ktoré obsahujú aj odlišné závery ako tie lekárske správy, ktoré boli predložené v rámci prvostupňového konania.

47. Žalobca bol v konaní pred správnym súdom úspešný, preto mu správny súd priznal právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania v rozsahu 100 % podľa § 167 ods. 1 SSP. O výške trov konania rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 175 ods. 2 SSP.

Poučenie:

file_0.png

file_1.wmf

file_2.jpg

file_3.wmf

file_4.png

file_5.wmf

file_6.png

file_7.wmf

Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť (§ 438 ods. 1 SSP, § 439 ods. 1 SSP a § 439 ods. 3 SSP a contr.).

O kasačnej sťažnosti rozhoduje kasačný súd – Najvyšší správny súd SR (§ 438 ods. 2 SSP). Kasačnú sťažnosť je potrebné podať na Správnom súde v Banskej Bystrici (§ 444 ods. 1 SSP) v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP). Kasačná sťažnosť podaná v listinnej podobe musí byť podaná v potrebnom počte vyhotovení (§ 56 ods. 3 SSP).

Podľa § 445 ods. 1, 2 SSP, (1) v kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

(2) Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ nemusí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom (§ 449 ods. 2 písm. b) SSP).